

KITAIBELIA	I. évf.	p.: 25.	Debrecen 1996. május
------------	---------	---------	----------------------

Mirigyes fodorka (*Asplenium lepidum* C. PRESL.) előfordulása a Bükk-hegységben

VOJTKÓ András

Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola Növénytani Tanszék - Eger Pf.: 43. 3301.

A Bükk-hegység vegetációtérképezése során ismét, a hegységre nézve új adat került elő. Az *Asplenium lepidum* C. PRESL. újabban nem volt bizonyítható tagja a hazai flórának (SIMON 1992), korábban azonban Szeged, Pécs („Tettye” - Mecsek) helymegjelöléssel szerepelt az irodalomban VIDA és PINTÉR munkásságának köszönhetően (VIDA 1960, 1963, PINTÉR 1991). Ritkaságának oka főleg elterjedésében keresendő, ugyanis kelet-mediterrán magas-hegyi növény, mely a Keleti-kárpátok néhány pontján él még. Az apró termetű páfrány a kövi fodorka (*Asplenium ruta-muraria*) habitusára, felépítésére hasonlít leginkább, attól jellegzetesen sűrű mirigyszőrös epidermisze és ékvallú, vékonylemező, világosabb zöld leveleiben különbözik.

A növény lelőhelye (Ómassa és környéke) a Bükk-hegység egyik legjelentősebb reliktum megőrző termőhelye, dolomit alapkőzettel. A Garadna-völgy szurdok-völgye il. annak közvetlen oldalvölgyei és dolomit sziklái montán fajokban kiemelkedően gazdagok. Ugyanakkor a térségben található a cserszömörce (*Cotinus coggygria*) legészakibb bükki előfordulása, az Északi-Középhegység eddig ismert egyetlen légybangó (*Ophrys insectifera*), tarka nyúlfarkfű (*Sesleria varia*) és tiszafa (*Taxus baccata*) lelőhelye, valamint az erdélyi lednek (*Lathyrus laevigatus* subsp. *transsylvanicus*) és a *Mannia triandra* nevű telepes májmoha (SILLER 1979) hazánkban egyedüli előfordulásáról. A térség rendkívül értékes, jórészt unikális fajai még a következők: *Cypripedium calceolus*, *Cirsium erisithales*, *Arabis alpina*, *Clematis alpina*, *Corallorhiza trifida*, *Rubus saxatilis*, *Moehringia muscosa*, *Centaurea mollis*, *Asplenium viride*, *Sorbus austriaca* subsp. *hazslinszkyana* és az utóbbinak a *Sorbus aria*-val (*Sorbus x semipinnata*, *Sorbus x bükkense*) alkotott hibridjei.

IRODALOM

1. PINTÉR, I. (1991): Az *Asplenium lepidum* C. Presl. és az *Asplenium x javorkae* Kümmerle újabb előfordulása Magyarországon. - 100 éves a MBT Botanikai Szakosztálya. Biotár VII.: 43.
2. SILLER, I. (1979): *Mannia triandra* (Scop.) Grolle in Hungary. - Acta Bot. Hung. 25 (1-2.): 129-142.
3. SIMON, T. (1992): A magyarországi edényes flóra határozója. - Tankönyvkiadó, Budapest. p.: 892.
4. SOÓ, R. (1964): A magyar flóra és vegetáció rendszertani és növényföldrajzi kézikönyve I. - Akadémiai Kiadó, Budapest.
5. VIDA, G. (1960): Ein neuer intergenerischer Farnbastard. - Acta Bot. Hung. 6.: 427-432.
6. VIDA, G. (1980): Zitogenetik der intergenerischen *Asplenium*-Bastarde. - Botanikai Közlemények 50 (4): 235.